

Sineklerin Tanrısı, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2008, 261 sayfa. (ilk basım 1954)

Sineklerin Tanrısı

“Yüzünü örten boya maskesinin arkasında, utançtan da kurtulmuştu, kişiliğinin bilincinden de. Herkesle göz göze gelebiliyordu.”

Jack, s. 171

Bu kitaba bir uçak kazası sonucunda adada mahsur kalan bir grup pervasız okul çocuğunun yaşadığı basit maceraları okuma beklentisiyle başlamıştım ki hiç de beklediğim gibi olmadı. Hikayeyi kabaca anlatmama izin verin.

Bir savaş döneminde geçen hikayede bir avuç erkek öğrenci düşen uçak sonucunda bir adada mahsur kalır. İlk başlarda her şey yolundadır. Ne de olsa, genç erkeklerin hayalleri gerçek olmuştur: Yetişkinlerin dırdırı olmadan bütün gün adada oynayabilirlerdi. Bir süre sonra başlarında bir yetişkin olmayan çocuklar lagünde buldukları bir deniz minaresinin yardımıyla bir lider seçmeye karar verirler. Ralph, liderlik becerileri ve diğer çocuklar arasındaki popülaritesi sayesinde grubun lideri olur. İlerleyen zamanda Ralph hikayedeki “kötü” karakter olan Jack adında bir çocukla arkadaş olur. Adada günler geçtikçe iki çocuk da birbirlerinden nefret etmeye başlar ve Jack güce daha aç hale gelir. Başta yetişkinler dünyasından keyifli bir kaçış olarak düşünülen ada kısa sürede daha uğursuz ve karanlık bir atmosfere bürünür.

Şimdi hikayenin karakterleri hakkında konuşalım. Hikayede karakterleri iyi ya da kötü olarak tanımlamak gerçekten zor, çünkü *Sineklerin Tanrısı* bir avuç erkek çocuğunun bağımsızlık hikayesi değil. Daha derin, daha incelikli bir anlamı var ve bu anlam okuyucuyu kötü olmanın gerçekte ne anlama geldiğini sorguluyor. Aslında kitaptaki karakterler iyi ya da kötü olmasa da bazı temalarla özdeşleşmiş durumdalar. Mesela Domuzcuk’u yani Ralph’in sağ kolunu ele alalım: Domuzcuk adadaki en zeki fakat gerek fiziksel gerekse ruhani olarak en zayıf kişi. Başka bir deyişle zayıf halka. Bu sebeple adadaki çocukların tacizine maruz kalıyor ve kitabın sonlarına doğru trajik bir şekilde hayata gözlerini yumuyor. Daha önce de belirttiğim gibi karakterler ve temalar arasında bir bağlantı var: Kitapta Domuzcuk bilimi ve rasyonelliği temsil etmekte. Kitabın sonlarına doğru -Domuzcuk’un öldürülmesi- ada halkının özüne yani kendi içindeki ilkelliğe dönüşünü, bir nevi rasyonelitenin kenara bırakılmasını sembolize ediyor. Öte yandan “kötü” karakter Jack, Domuzcuk’un tam tersi bir temsiliyete sahip: Gücü taparcasına sever ve kendi hazzına göre hareket eder. Başlarda koro lideri olan Jack ilerleyen günlerde birer avcı haline gelmiş çocukların, hikayenin sonlarındaysa kabilenin lideri olur. Yasalar ve kurallar yalnızca onun diğer çocukları cezalandırma ve onlar üzerindeki üstünlüğünü ifade etmesi için var olmuş ya da kurgulanmış gibidir. Avlanma ve öldürmeyi sever çünkü bunlar ona doğaya da hükmetme ve bunu diğerlerine gösterme şansı verir. Jack başından beri insanın güç tutkusu ve

vahşı doğasıdır. Hikayemizin ana karakteri denebilecek Ralph ise adadaki hem yaş hem de tavır olarak en olgun çocuklardan biri olmasına rağmen başkalarına hükmetme arzusu göstermez, grubu kendi bencil arzularının üzerinde tutar. Örnek bir liderdir ve yasalara bağlıdır. Ahlakı ve ideal bir hükümeti temsil eder.

Gelelim benim için hikayenin en çarpıcı noktası olan Simon isimli karakterin ölümüne. Simon bazı kaynaklarda İsa ile özdeşleşmiştir ki hikayenin yazarı William Golding de bir röportajında¹ Simon'un İsa'yı andıran bir kişiliği olduğunu söylemiştir. Fakat benim için Simon'un ölümü hikayede geleceği görmesi, iyi ve saf olması, mistik havası yahut Hz. İsa'ya olan benzerliği değil, her insanın içinde olan belki insanın doğumuyla yitirilen o "şey" idi.

"...bizden başka canavar yok belki..."²

Simon

Bu kitabı okuduktan sonra farkına varıyorsunuz ki insanların doğasına dönmesi için açlık sıkıntısı çekmesine, ailelerinden ya da bulunduğu toplumdan kopmasına, bir şeyler ya da birilerini öldürmesine gerek yok. Zaten olduğumuz halde sineklerden başka bir şey değiliz.

¹ Interview with William Golding, James Keating Purdue University, Mayıs 10,1962

² Bkz. s.105